

РЕФЕРАТ

Тема дипломной работы: Поэтическое новаторство Т. С. Элиота и проблема его адаптации в русской и белорусской культурах.

Структура и объем работы: работа состоит из введения, трех глав, заключения и списка использованных источников, насчитывающего 51 позицию. Общий объем работы составляет 55 страниц.

Ключевые слова: диалог культур, концепция культуры, рецепция, художественный перевод, английская поэзия XX в., поэтическое новаторство, Т. С. Элиот.

Цель исследования – установление особенностей поэтического новаторства Т. С. Элиота и специфики его рецепции в русской и белорусской культурах.

Актуальность исследования определяется: 1) значимостью межкультурного диалога и художественного перевода как одной из его форм; 2) значимостью творчества Т. С. Элиота для мировой культуры, отсутствием переводов из него в белорусской культуре и исследований русских переводов его поэзии; 3) недостаточной разработанностью критериев оценки переводов поэтических текстов в культурологическом аспекте.

Объект исследования – перевод как явление межкультурной коммуникации, творчество Т. С. Элиота и его переводы на русский и белорусский языки.

Предмет исследования – поэтическое новаторство Т. С. Элиота и его адаптация в русской и белорусской культурах.

Методологическая база исследования – философия диалога М. Бубера, концепции М. М. Бахтина, В. С. Библера, Ю. М. Лотмана и теория интертекстуальности (Ю. Кристева, Р. Барт). **Конкретными методами исследования** являются герменевтический метод, метод структурного анализа и целостной интерпретации художественного текста.

Выводы. Установлено, главной чертой лирики Т. С. Элиота является интертекстуальность. Поэта привлекают мифологические и библейские сюжеты, темы, мотивы и образы американской, английской, французской и других литератур разных эпох. Для произведений Элиота характерны межтекстовые связи с семиотическими системами музыки и живописи. Равноценный оригиналу перевод поэм Элиота можно выполнить лишь в том случае, если опираться на глубокий филологический и культурологический анализ, учитывать интертекстуальные связи. Существующие в русской и белорусской литературах переводы пока не вполне соответствуют всем требованиям эквивалентности и репрезентативности, и эту лауну призван заполнить разработанный проект конкурса переводов.

Практическая значимость. Результаты исследования могут быть использованы при изучении дисциплин «Теория перевода», «Библия и мировая культура», «История мировой литературы», а также в создании базы для возникновения качественных переводов поэзии Т. С. Элиота на белорусский язык.

РЭФЕРАТ

Тэма дыпломнай работы: Паэтычнае наватарства Т. С. Эліята і праблема яго адаптацыі ў рускай і беларускай культурах.

Структура і аб'ём работы: праца складаецца з уводзін, трох раздзелаў, заключэння і спіса выкарыстаных крыніц, які налічвае 51 пазіцыю. Агульны аб'ём працы складае 55 старонак.

Ключавыя словы: дыялог культур, канцэпцыя культуры, рэцэпцыя, мастацкі пераклад, англійская паэзія XX ст., паэтычнае наватарства, Т. С. Эліят.

Мэта даследавання – выяўленне асаблівасцяў паэтычнага наватарства Т. С. Эліята і спецыфікі яго рэцэпцыі ў рускай і беларускай культурах.

Актуальнасць даследавання вызначаецца: 1) значнасцю міжкультурнага дыялогу і мастацкага перакладу як адной з яго форм; 2) значнасцю творчасці Т. С. Эліята для сусветнай культуры, адсутнасцю перакладаў з яго ў беларускай культуры і даследаванняў рускіх перакладаў яго паэзіі; 3) недастатковай распрацаванасцю крытэрыяў ацэнкі перакладаў паэтычных тэкстаў у культуралагічным аспекце.

Аб'ект даследавання – пераклад як з'ява міжкультурнай камунікацыі, творчасць Т. С. Эліята і яго пераклады на рускую і беларускую мовы.

Прадмет даследавання – паэтычнае наватарства Т. С. Эліята і яго адаптацыя ў рускай і беларускай культурах.

Метадалагічная база даследавання – філасофія дыялогу М. Бубера, канцэпцыі М. М. Бахціна, У. С. Біблера, Ю. М. Лотмана і тэорыя інтэртэкстуальнасці (Ю. Крысцева, Р. Барт). **Канкрэтнымі метадамі** даследавання з'яўляюцца герменеўтычны метада, метада структурнага аналізу і цэласнай інтэрпрэтацыі мастацкага тэксту.

Высновы. Выяўлена, што галоўнай рысай лірыкі Т. С. Эліята з'яўляецца інтэртэкстуальнасць. Паэта прыцягваюць міфалагічныя і біблейскія сюжэты, тэмы, матывы і вобразы амерыканскай, англійскай, французскай і іншых літаратур розных эпох. Для твораў Эліята характэрныя межтэкставыя сувязі з семіятычнымі сістэмамі музыкі і жывапісу. Адпаведны арыгіналу пераклад паэм Эліята можна выканаць толькі ў тым выпадку, калі абапірацца на глыбокі філалагічны і культуралагічны аналіз, улічваючы інтэртэкстуальныя сувязі. Існуючыя ў рускай і беларускай літаратурах пераклады пакуль не цалкам адпавядаюць усім патрабаванням эквівалентнасці і рэпрэзентатыўнасці, і гэтую лакуну дапаможа запоўніць распрацаваны праект конкурсу перакладаў.

Практычная значнасць. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны пры вывучэнні дысцыплін «Тэорыя перакладу», «Біблія і сусветная культура», «Гісторыя сусветнай літаратуры», а таксама ў стварэнні базы для ўзнікнення якасных перакладаў паэзіі Т. С. Эліята на беларускую мову.

SUMMARY

Theme of the diploma thesis: The poetic innovation of T. S. Eliot and the problem of its adaptation in the Russian and Belarusian culture.

Structure and volume of the work: the graduate work consists of introduction, three chapters, conclusion and the list of references composed of 51 items. The total volume of the work is 55 pages.

Key words: dialogue of cultures, the concept of culture, perception, literary translation, the twentieth-century English poetry, poetic innovation, T. S. Eliot.

The aim of the research is to identify features of T. S. Eliot's poetic innovation and specificity its perception in the Russian and Belarusian cultures.

The relevance of the research is determined by: 1) the importance of intercultural dialogue and literary translation as one of its forms; 2) the significance of T. S. Eliot's works for the world culture, absence of translations into the Belarusian language and research of Russian translations of his poetry; 3) lack of developed criteria of assessment of poetic texts translations in the cultural aspect.

The target of the research – translation as a notion of intercultural communication, works of T. S. Eliot and their translation into the Russian and Belarusian languages.

The subject of the research – poetic innovation of T.S. Eliot and its perception in the Russian and Belarusian cultures.

The methodological basis of the research comprises the philosophy of dialogue of M. Buber, concepts of M. M. Bakhtin, V. S. Bibler, Yu. M. Lotman, and the theory of intertextuality of Yu. Kristeva and R. Barthes. Specific methods of the research include the hermeneutic approach, methods of structural analysis and comprehensive literal interpretation.

Conclusions. Intertextuality has been determined as the key feature of the lyrics of T. S. Eliot. The poet is attracted by mythological and biblical scenes, topics and patterns, as well as by the images of American, English, French and other literatures of different historical periods. Eliot's works are characterized by intertextual outreach to the semiotic systems of music and pictorial art. The equivalent and adequate translation of his poems can be made only by implementing the profound philological and cultural analysis, and also taking into account all intertextual connections. The translations already existing in the Russian and Belarusian literatures do not meet the criteria of equivalence and representativeness yet. This accidental gap is planned to be filled by the developed project of a translation contest.

Practical relevance. The research results can be used for studying the courses "Translation theory", "The Bible and the world culture", "The history of world literature" as well as for creation the basis for high quality translations of T. S. Eliot's poetry into the Belarusian language.